

Hyvinvointialueiden HYTE-status 2025 ja HYTE-indikaattorimenetelmä - webinaarisarja

Alueiden HYTE-tuki 24.9.2025

Hyte-kerroin tulee – oletko valmis?

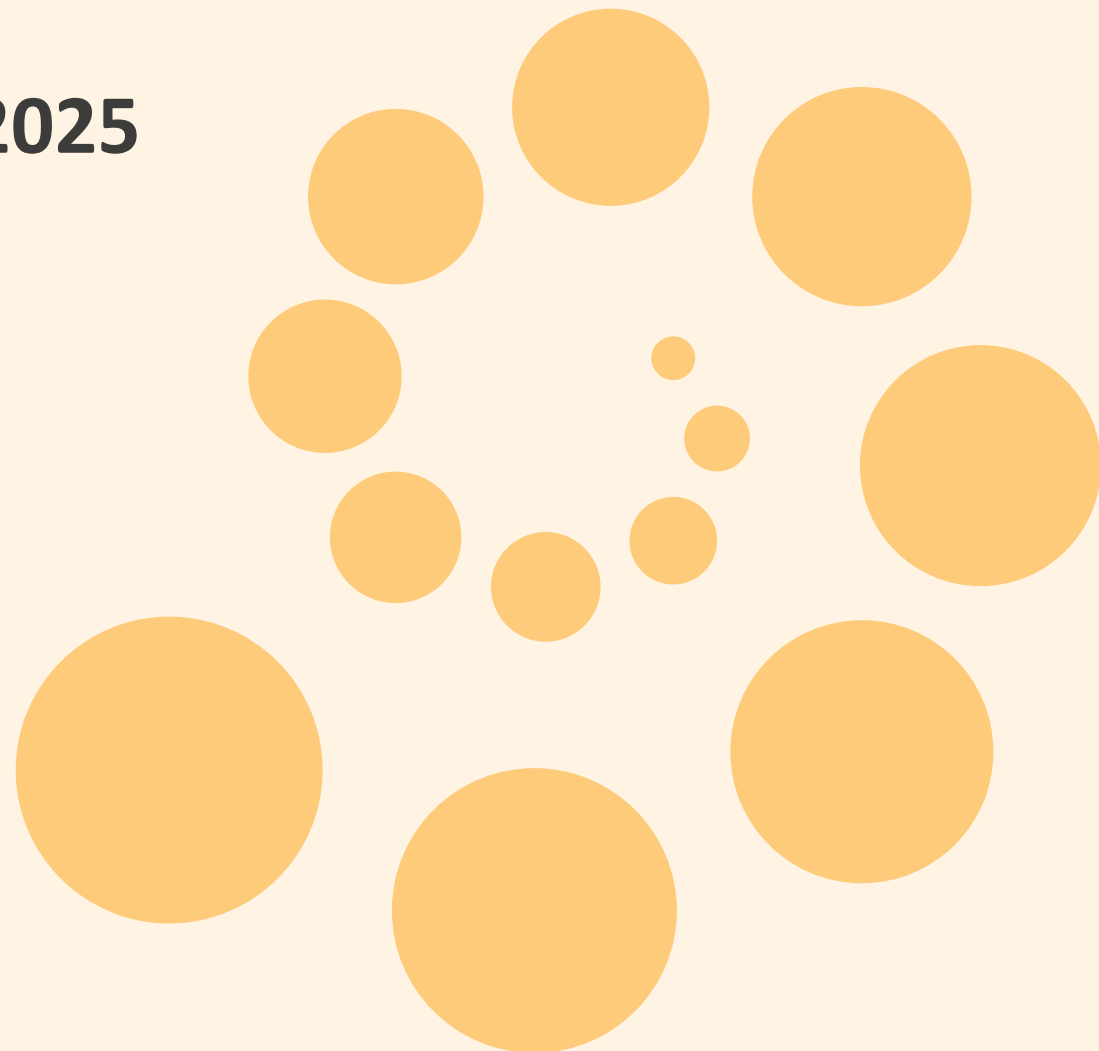
Hyte-asiantuntija Mia Lumio
Vaikuttavuuskeskus-pilotti

Vaikuttavuuskeskus

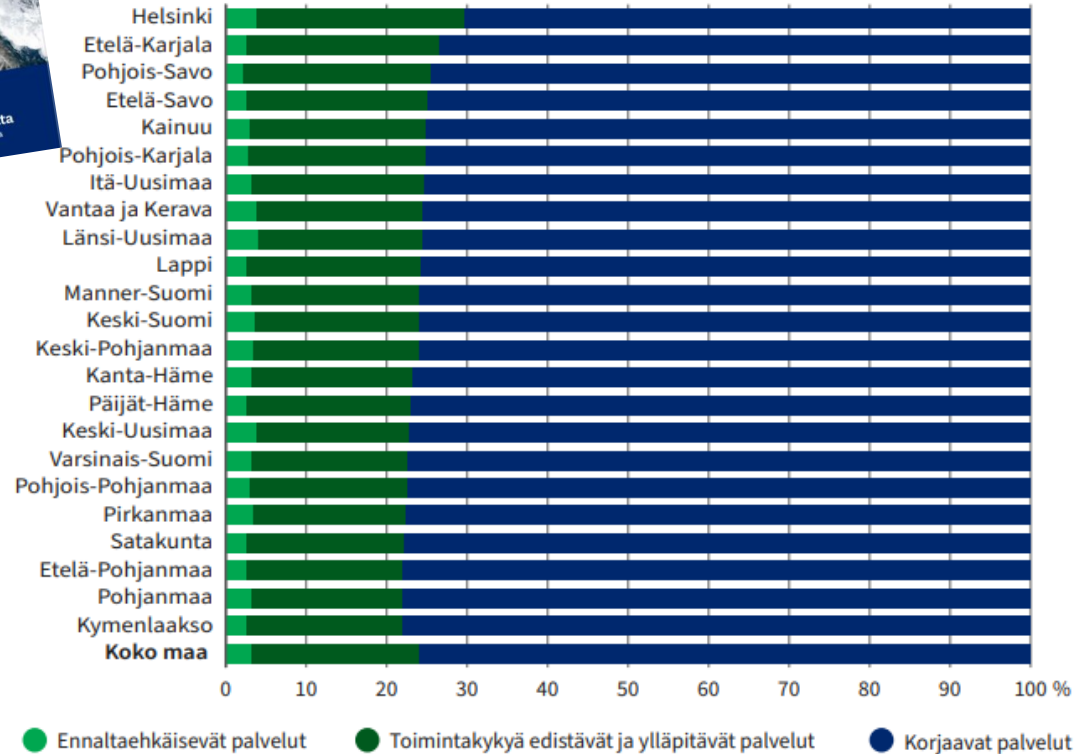

**Euroopan unionin
rahoittama**

NextGenerationEU

Tavoitteena sotepe-palveluiden ja kustannusten painopisteen muutos

Kuvio 9.1.2. Hyvinvointialueen toiminnan jakautuminen ennaltaehkäiseviin, toimintakykyä ylläpitäviin ja edistäviin sekä korjaaviin palveluihin hyvinvointialueittain vuonna 2023.

Kuvio 9.1.2. Hyvinvointialueen toiminnan jakautuminen ennaltaehkäiseviin, toimintakykyä ylläpitäviin ja edistäviin sekä korjaaviin palveluihin hyvinvointialueittain vuonna ?

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Mia Lumio

Vaikuttavuuskeskus

Hyvinvointialueiden vaikuttavan HYTE-toiminnan tehtävät ja tarpeet*

HYTE-TEHTÄVÄT

Hyvinvointialueilla on **ensisijainen vastuu** HYTE:n edistämisestä siltä osin, kun tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin **lakisääteisiin tehtäviin eli sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja sen järjestämiseen**. Hyvinvointialueiden tehtävänä on myös tukea kuntia asiantuntemuksellaan.

Asukkaiden HYTE-ohjaus ja neuvonta korostunut hyvinvointialueiden HYTE-toiminnassa kahtena ensimmäisenä toimintavuonna.

HYTE-TOIMINNAN TARPEET

HYTE-toiminnan **vaikuttavuuden osoittamiseen soveltuvien, kansallisesti yhtenäisten mittareiden löytäminen ja niiden käytöstä sopiminen**.

Vaikuttavuustiedon **hyödyntämistä tukevien rakenteiden kehittäminen**.

** Vaikuttavuuskeskuksen kysely hyvinvointialueille, syksy 2024*

Vaikuttavampi HYTE toteutuu kun priorisoidaan ja tehdään laaja-alaisesti oikeita asioita

- (Kunnan peruspalvelujen) valtionosuuden HYTE-kerroin on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksessa tehdyn **pitkäaikaisen kehittämistyön tulos** ja siinä on **taustalla laaja-alainen kotimaisen ja kansainvälisen tutkimuksen hyödyntäminen**. Siinä tähdätään siihen, että **tehdään laaja-alaisesti oikeita asioita**. HYTE-kerroin huomioi lukuisia väestön hyvinvointiin ja terveyteen sekä toisaalta syrjäytymiseen vaikuttavia tekijöitä ja seuraa niissä tapahtuvia muutoksia. (THL 2018)
- Yhtenä kehittämiskeinona on esitetty esimerkiksi **HYTE-kerrointa** (Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin), jolla voidaan kannustaa vaikuttavaan toimintaan (VM 2019). Tulevaisuudessa tulee arvioida, mitä keinoja **valtionosuutta on kehittää siten, että resurssiohjaus tukee nykyistä paremmin vaikuttavuuden kehittämistä**. (VM 2019)
- **Ennaltaehkäisy on muutakin kuin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa tehtäviä asioita**, mikä **lisää vaikuttavuuden ohjaamisen vaikeuskerrointa** ja laajentaa sen sote-sektorin ja työllisyyspalveluiden ulkopuolelle... Tällöin **asukkaiden ohjaaminen nousee keskiöön**. (Vnk 2020)

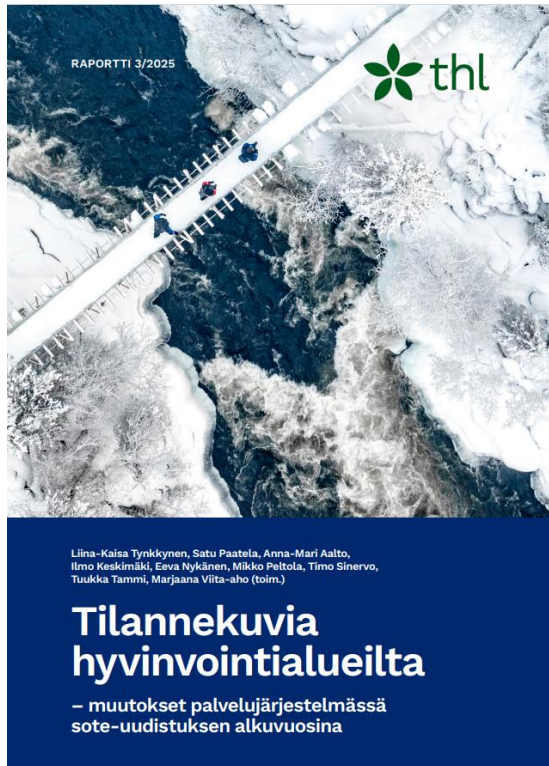

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Mia Lumio

Vaikuttavuuskeskus

HYTE-kerroin mahdollistaa vaikuttavuuden

- Vuoden 2024 aikana on ainakin tarkasteltuihin HYTE-kertoimen indikaattoreihin kiinnitetty huomiota. On selkeästi otettu askeleita kohti systemaattisia prosesseja, joiden seurauksena on mahdollista myös **saada aikaan vaikuttavuutta** eli ehkäistä tulevia sairauksia ja ongelmia.
- **Tulokset antavat viitteitä myös HYTE-kertoimen ohjausvaikutuksesta**
 - SOTE-palvelut ja HYTE-kerroin indikaattorit kiinnitetty keskenään
 - Yhtenäiset toimintatavat ja kirjaamiskäytännöt sekä tietojärjestelmät
- **Odotettavissa on, että vuoden 2025 tilanne kuvaa hyvinvointialueiden ehkäisevän työn tilannetta nykyistä paremmin, eivätkä kirjaamisongelmat vaikeuta tulosten tulkitsemista yhtä suuressa määrin.**

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Mia Lumio

Vaikuttavuuskeskus

Vaikuttavuuskeskuspilotti ja HYTE

Hyte-kerroin tulee –
olla valmiina

Vaikuttavuuskeskuksen ohjausryhmä 13.2.2025

Vaikuttavuuskeskuspilotti kannustaa hyvinvointialueita priorisoimaan vaikuttavaa HYTE-työtä erityisesti palveluihin ja toimintaan, jolla vahvistetaan HYTE-kerrointa, koska

- HYTE-indikaattorit ovat niitä **vaikuttavia palvelukohtia**, joita kehittämällä asiakkaiden ja asukkaiden terveydessä ja hyvinvoinnissa tapahtuu positiivista muutosta
- HYTE-kerroin ohjaa ja kannustaa hyvinvointialueita **priorisoimaan** (vähäisiä) HYTE-resursseja, -työtä ja –johtamista vaikuttaviin kokonaisuuksiin
- HYTE-kerroin **asettaa HYTE-tavoitteen**, joka saavutetaan vaikuttavimmilla HYTE-menetelmillä ja toimenpiteillä.

Vaikuttavuuskeskus vastaamaan ”vaikuttavuusmarkkinoiden” puuttuvaan osa-alueeseen

- Vaikuttavimpien HYTE-menetelmien käyttöönoton tuki hyvinvointialueille
- Vähähyötyisimpien HYTE-menetelmien luopumisen tuki hyvinvointialueille
- HYTE-vaikuttavuuden vertaiskehittäminen, -kulttuurin ja -osaamisen lisääminen

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Mia Lumio

Vaikuttavuuskeskus

Kohti vaikuttavampaa HYTEä (KovaHYTE)-Eteneminen 2025

KovaHYTE – sparrailu ja yhteiskehittäminen				
Vaikuttavuuskeskuspilotin ohjaus- ja työryhmät, HYTE-sparrausverkosto, Muut sidosryhmät				
<u>Vaikuttavampi HYTE hyvinvointialueilla -webinaari</u>	<u>Kohti vaikuttavampaa HYTEä –kysely (KovaHYTE)</u>	<u>Makupaloja KovaHYTE – kyselyn tuloksista</u>	<u>HYTE-status 2025</u> <u>HYTE-indikaattorimenetelmät -webinaarisarja</u>	Vaikuttavuuskeskusvalmistelu siirtyy STM:öön 1.1.2026 →
25.3.2025 Webinaarin kannusti hyvinvointialueita priorisoimaan vaikuttavaa HYTE-työtä erityisesti palveluihin ja toimintaan, jolla vahvistetaan HYTE-kerrointa. Webinaarissa lanseerattiin ”Kohti vaikuttavampaa HYTEä 2025 – kysely” hyvinvointialueille.	25.3.-18.4.2025 Hyvinvointialueiden HYTE-vastaavat HYTE+SOTEPE – rakenteet HYTE-rahoitus HYTEen HYTE-indikaattoreiden tietojohdamisen kypsyy HYTE-indikaattori-aktiviteetit	6.-7.5.2025 <u>Tervesos 2025 - tapahtuma</u>	Syksy 2025 Webinaarisarja jakaa kokemuksia HYTE-indikaattoreita vahvistavista menetelmistä ja käytännöistä sekä tarjoaa tuoreimpia kansallisia kuulumisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vaikuttavuuden vahvistamisesta. Tule mukaan!	

Euroopan unionin rahoittama
NextGenerationEU

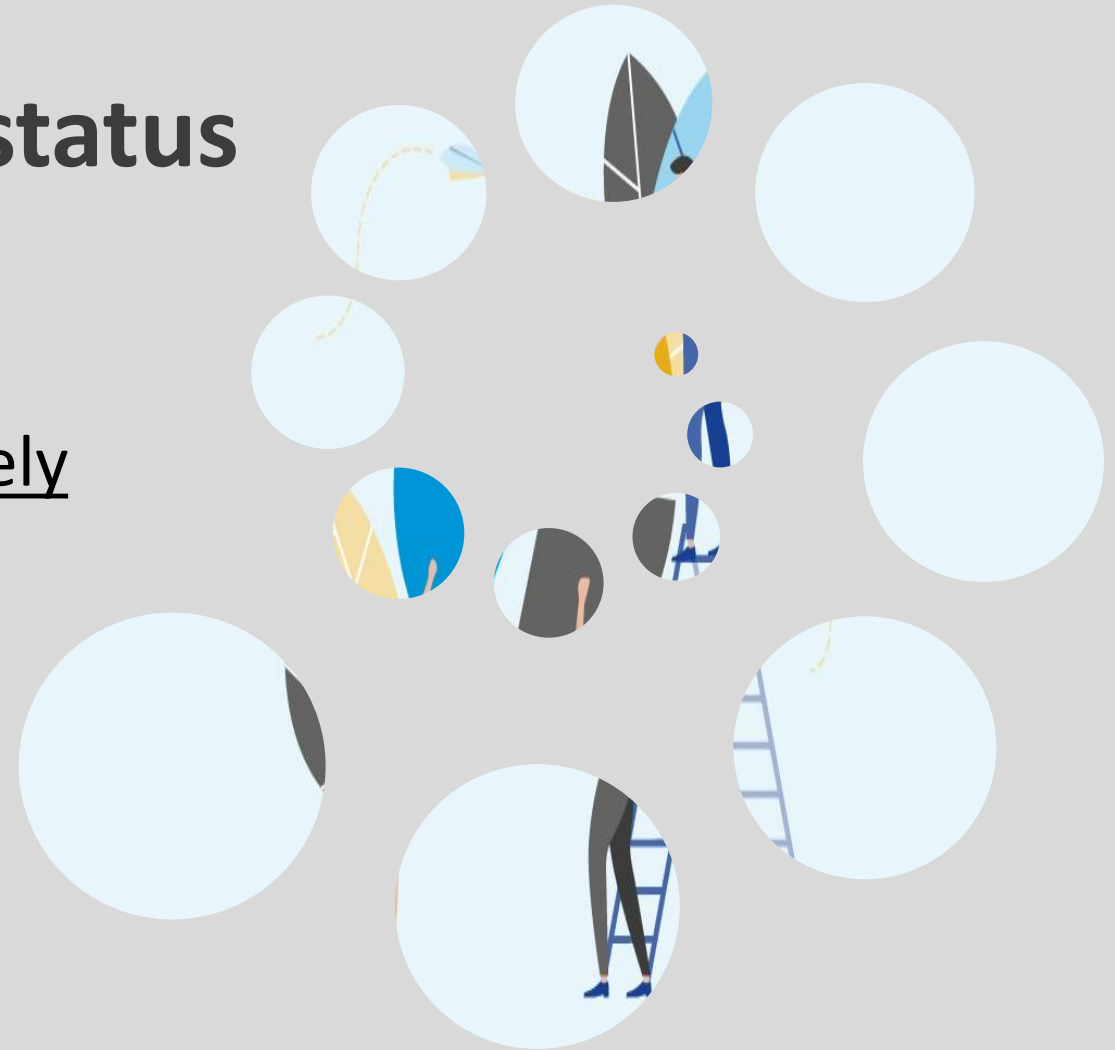
Mia Lumio

Vaikuttavuuskeskus

Hyvinvointialueiden HYTE-status 2025

Kohti vaikuttavampaa HYTEä 2025 –kysely
hyvinvointialueille 25.3.-25.4.2025

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Mia Lumio

Vaikuttavuuskeskus

Hyvinvointialueiden HYTE-status 2025*

*[Vaikuttavuuskeskus –pilotti: Kohti vaikuttavampaa HYTEä 2025 –kysely 25.3.-25.4.2025.](#)

HYTE+SOTEPE – rakenteet

55 % Olemassa ja toiminnassa
45 % Osittain tai valmisteilla

HYTE-rahoitus HYTEEN

0 % Kyllä
36 % Osittain tai valmisteilla

HYTE-indikaattoreiden tietojohdamisen kypsyys

Tuottaminen: Kehittyvä 81 %
Jalostaminen: Kehittyvä 55 %
Hyödyntäminen: Kehittyvä 81 %

HYTE-indikaattori- aktiviteetit

Eniten aktiviteetteja:

- Alkoholin käytön mini-interventio
- Elintapaneuvonta/Diabetes2
- Terveystarkastuksista poisjäävien tuki
- Yli 65-vuotiaiden lonkkamurtumat
- MPR-kattavuus

Vähiten aktiviteetteja:

- Vammojen/myrkytysten vuoksi sairaalassa
- NEET-nuoret
- Toimeentulotukea saavat

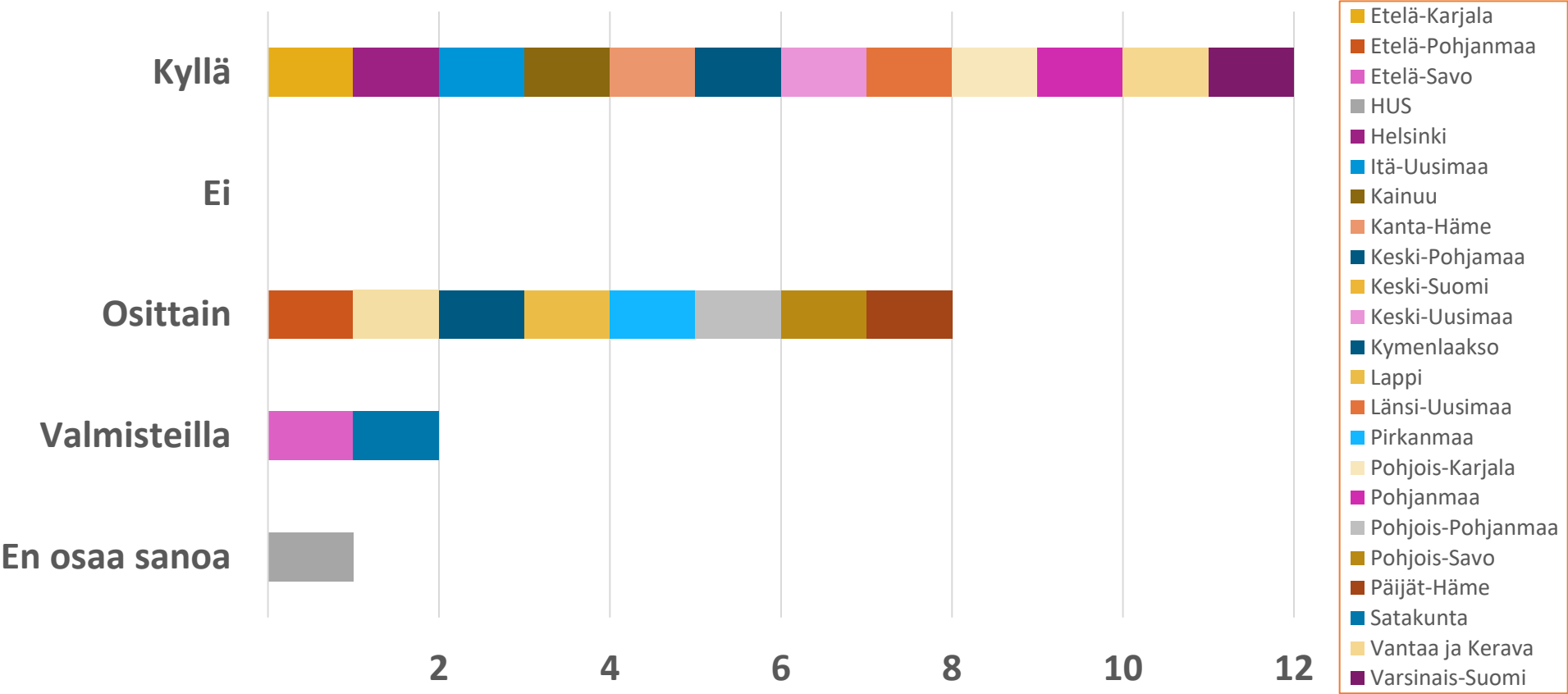
**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Mia Lumio

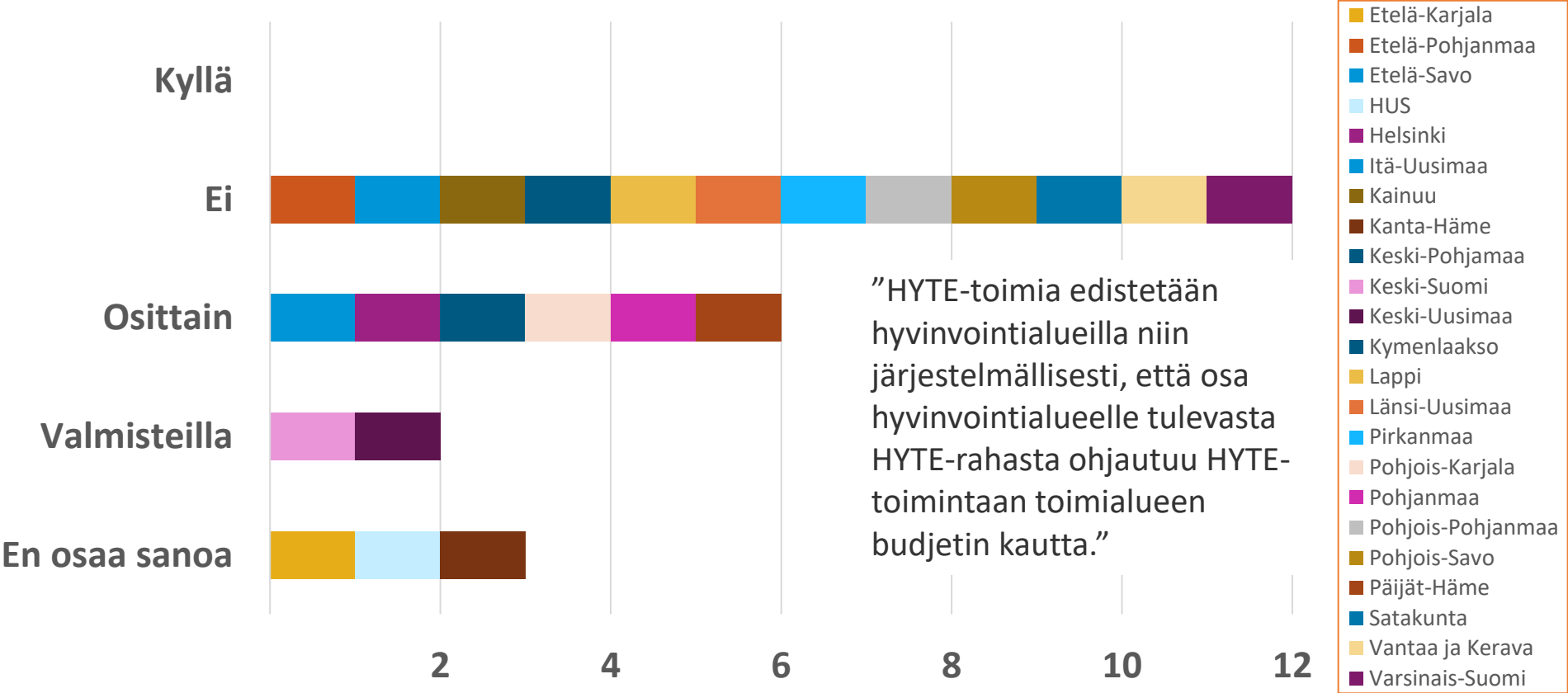
Vaikuttavuuskeskus

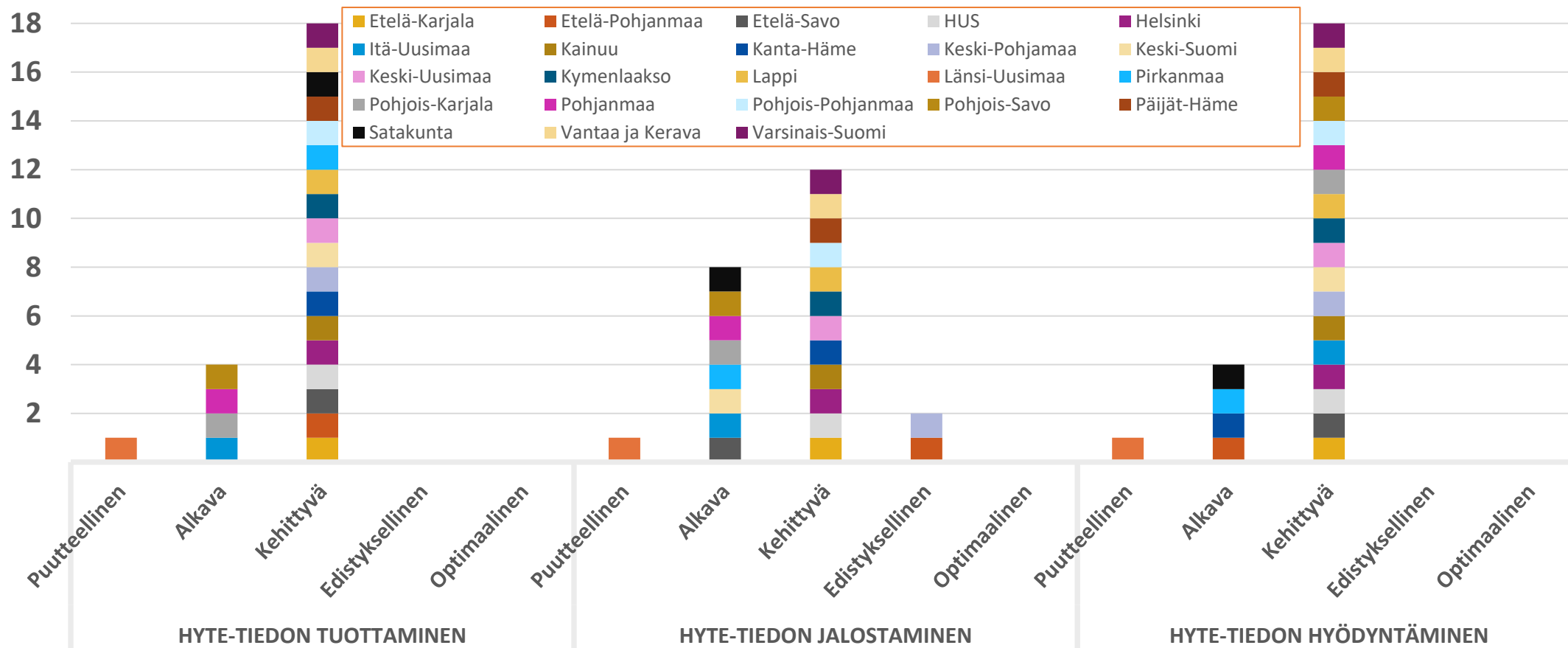
Onko hyvinvointialueellasi HYTEN sekä sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden yhteistyön rakenteet olemassa ja toiminnassa?

Hyvinvointialueellani HYTE-kertoimen perusteella saatava rahoitus kohdistetaan HYTE-toimintaan

HYTE-tietojohtamisen kypsyystaso HYTE-kertoimen osalta

Tasomäärittely: Creatidon® tiedolla johtamisen kypsyysmallin taso,
esim. [Tiedolla-johtamisen-tila-valtionhallinnossa kypsyystasoselvitys-2022.pdf](#)

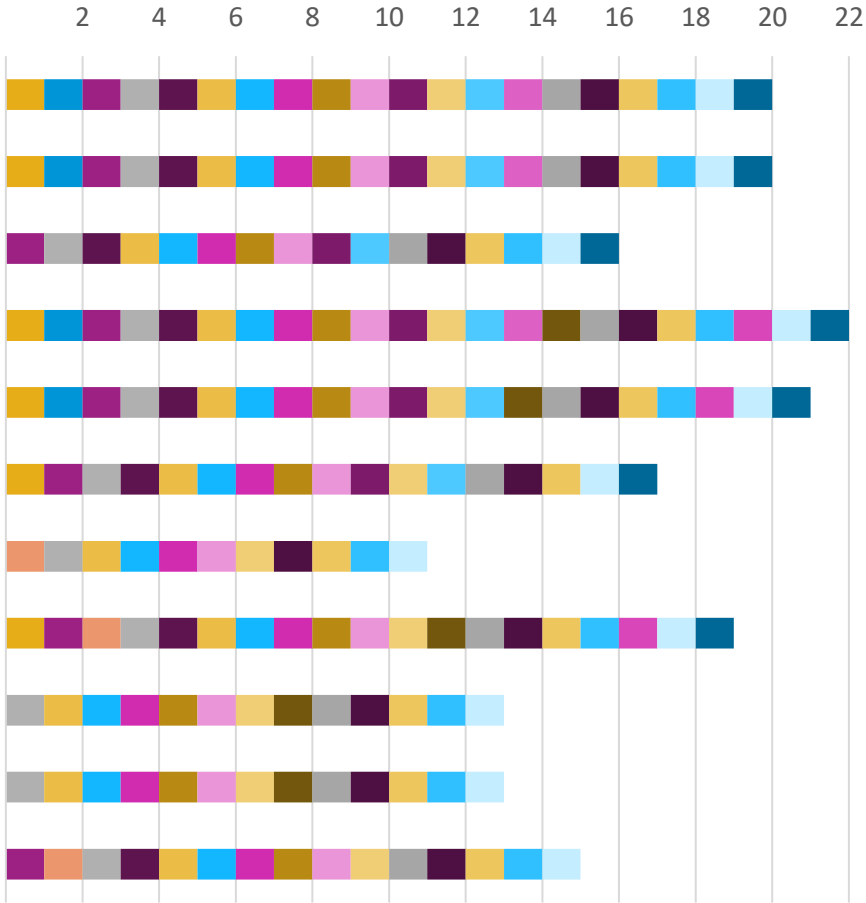

Hyvinvointialueiden HYTE-indikaattoriaktiviteetit

Millä HYTE-toimenpiteillä (menetelmä, toimintamalli, toiminta tai tuki) vahvistatte HYTE-kertoimen eri indikaattoreita? Valitse indikaattori tai indikaattorit sekä nimeä sitä vahvistava HYTE-toimenpide/toimenpiteet.

- Etelä-Karjala
- Etelä-Pohjanmaa
- Etelä-Savo
- HUS
- Helsinki
- Itä-Uusimaa
- Kainuu
- Kanta-Häme
- Keski-Pohjamaa
- Keski-Suomi
- Keski-Uusimaa
- Kymenlaakso
- Lappi
- Länsi-Uusimaa
- Pirkanmaa
- Pohjois-Karjala
- Pohjanmaa
- Pohjois-Pohjanmaa
- Pohjois-Savo
- Päijät-Häme
- Satakunta
- Vantaa ja Kerava
- Varsinais-Suomi

- Lastenneuvolan 4–vuotiaiden terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen (Prosessi-indikaattori 1)
- Kouluterveydenhuollon 8.-luokkalaisten terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen (Prosessi-indikaattori 2)
- Lasten tuhkarokko-sikotauti-vihurirokko (MPR) -rokotuskattavuus (Prosessi-indikaattori 3)
- Alkoholinkäytön mini-intervention toteutuminen, kun juomiseen liittyy haitta tai haittariski (Prosessi-indikaattori 4)
- Elintapaneuvonnan toteutuminen tyypin 2 diabetesriskissä oleville Käypä hoito -suosituksen mukaisesti (Prosessi-indikaattori 5)
- Toteutuneet työttömien tai opiskelu- ja työelämän ulkopuolella olevien terveystarkastukset (Prosessi-indikaattori 6)
- Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettujen potilaiden määrän vähentäminen (Tulosindikaattori 1)
- Yli 65-vuotiaiden lonkkamurtumien määrän vähentäminen (Tulosindikaattori 2)
- Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevien 18–24-vuotiaiden nuorten määrän vähentäminen (NEET-nuoret) (Tulosindikaattori 3)
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien 25-64 –vuotiaiden määrän vähentäminen (Tulosindikaattori 4)
- Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 18-34 –vuotiaiden määrän vähentäminen (Tulosindikaattori 5)

HYTE-indikaattorimenetelmät -webinaarisarja

Webinaarisarja on teemoitettu neljään kohderyhmään ja niitä tukeviin HYTE-kertoimen indikaattoreihin.

27.10. klo 13-15

LAPSET JA NUORET

- Lastenneuvolan terveystarkastuksista poisjääneiden tuen tarve (PI 1)
- Kouluterveydenhuollon terveystarkastuksista poisjääneiden tuen tarve (PI 2)
- MPR-rokotuskattavuus (PI 4)

17.11. klo 12-14

PÄIHTEET JA VAMMAT

- Vammojen ja myrkytysten johdosta aiheutuvat hoitajakset (TI 1)
- Alkoholinkäytön mini-interventio (PI 5)

10.11. klo 14-16

AIKUISTEN ARJEN TERVEYS

- Elintapaneuvonta tyypin 2 diabetesriskissä oleville (PI 3)
- Lonkkamurtumat yli 65-vuotiailla (TI 2)

1.12. klo 12-15

PALJON PALVELUITA TARVITSEVAT

- Työttömien terveystarkastukset (PI 6)
- NEET-nuoret (TI 3)
- Perustoimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat (TI 4)
- Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat (TI 5)

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

[Tule mukaan!](#)

Ilmoittautumislinkit
Päivittyvät webinaariohjelmat
Aineistot

Mia Lumio

Vaikuttavuuskeskus

